

V šestém, posledním čísle bulletinu v roce 2019 přinášíme informace z dění v ČAPV, pozvánky na workshopy a konference, informace o aktuálních číslech časopisů, nových knihách a výzvy pro autory.

Výbor ČAPV

Z VÝBORU ČESKÉ ASOCIACE PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU

1. Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

právě prožíváme na jedné straně příjemné období plné svátečních chvil a setkávání s blízkými, na straně druhé se jedná o období naplněné pracovními povinnostmi v souvislosti s ekonomickým ukončením kalendářního roku. Děkuji, že jste si v tom uspěchaném čase našli chvílku na otevření stránek tohoto bulletinu a že jste v uplynulém roce podporovali právě naši asociaci. Z tohoto bulletinu se dozvíte mimo jiné výsledky soutěže na podporu začínajících výzkumníků, výsledky dotazníkového šetření, aktuální stav příprav na další výroční setkání naší asociace, do kterého se promítne výsledek jednání vedení ČAPV s EERA a řadu dalších událostí souvisejících nejen se sdílením výsledků vědecko-výzkumné práce. Dovolte mi také poděkovat všem členům výboru za jejich celoroční nemalou práci, ke které přistupují erudovaně, ale i lidsky. Zároveň mi dovoluji popřát nám všem nejen mnoho pracovních i osobních úspěchů, ale především zdraví.

Jana Poláková Vašátková

2. Dotazníkové šetření mezi členy ČAPV

Z jednání poslední členské schůze konané v září 2019 v Liberci vyplynul pro Výbor impuls oslovit členy naší asociace se záměrem zjistit zájem o tematické síť ČAPV a získat podněty k organizaci nadcházející konference. Proto byl na podzim připraven dotazník v tomto duchu, který byl následně elektronicky distribuován mezi všechny členy ČAPV. Do šetření se zapojilo 103 kolegů, další dva se vyjádřili poté, co byl na začátku prosince oficiálně ukončen sběr dat. Počtem odpovědí jsme velmi mile překvapeni a děkujeme všem za otevřené sdílení názorů. Prvotní analýza dat ukázala, že většina (95 členů) považuje za užitečné ustanovit tematické síť v rámci ČAPV; v názorech na to, co vše by mělo být součástí fungování sítí, už však tak silná shoda není. Aktuálně je důležité získané informace detailněji analyzovat, nastavit určitý rámec pro fungování tematických sítí a poté vznik sítí i iniciovat, čemuž se Výbor bude v nejbližším období věnovat. Rovněž probíhá analýza důležitých informací pro organizování našich výročních konferencí. Nyní ale můžeme sdílet to, že ostravské setkání bude oficiálně zahájeno již v den konání seminářů (tj. 16. 9. 2020 v odpoledních hodinách), s čímž jste většinově vyslovili souhlas. O podrobnějších výsledcích a dalších krocích nejen ohledně tematických sítí Vás budeme informovat v nejbližších číslech bulletinu v roce 2020.

Za výbor ČAPV Jana Poláchová Vašátková

3. Podpora začínajících výzkumníků (2019)

Výbor ČAPV se v roce 2019 stejně jako v roce 2018 rozhodl finančně podpořit členy asociace v publikování příspěvků prezentovaných na výroční konferenci v kvalitních odborných recenzovaných časopisech. Letošní podpora je směřována začínajícím výzkumníkům, kterým byly texty prezentované na XXVII. výroční konferenci v Liberci přijaty k publikování v jednom z předních českých pedagogických časopisů. Výbor při jednání per rollam rozhodl, že finančně podpoří Silvii Svobodovou (UK Praha) a její text „Environmental Literacy of Pupils and the Possibility of its Survey in the Czech Republic“, který byl přijat k publikování v Sociální pedagogice a Martina Majcíka (MUNI Brno) s textem „Zpětná vazba na žákovské chyby ve výukové komunikaci s celou třídou“ publikovaným v časopise Studia Pedagogica. S oběma výzkumníky se můžete blíže seznámit skrze níže uvedené medailonky.

Silvie Svobodová

Již třetím rokem je doktorandkou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, kde se na Katedře biologie a environmentálních studií věnuje oboru Vzdělávání v biologii. V rámci disertačního projektu se pod trpělivým vedením doc. RNDr. Vasilise Teodoridise, Ph.D. zaměřuje na testování environmentální gramotnosti žáků 2. stupně ZŠ v České republice, Slovensku, Polsku a Německu. Uvedený projekt je finančně podporován GAUK. Jejím stěžejním úkolem je sestavit a ověřit autorský analytický nástroj. Dále vytvořit kompaktní reálnou představu o environmentální gramotnosti dané cílové skupiny zejména v ČR a na Slovensku. Dílčí výsledky svého výzkumu pravidelně prezentuje na domácích i zahraničních konferencích a publikuje v odborných časopisech. Ve svém profesním životě se také aktivně podílí na environmentální výchově a vzdělávání. Více než dvacet let učí na 2. stupni ZŠ a na Pedagogické fakultě UK vede cvičení z Anatomie, morfologie a fyziologie rostlin. Propojení práce vysokoškolského učitele připravujícího studenty učitelství s praxí na základní škole považuje za velmi efektivní. Je také členkou několika profesních organizací a vědeckých společností (ČAPV, ČPdS, ESERA, CeSFER) a participuje na projektech orientovaných na rozvoj polytechnického vzdělávání žáků Ústeckého kraje.

Martin Majcik

Martin Majcik je doktorským studentem oboru Pedagogika na Ústavu pedagogických věd FF MU. Na své disertaci pracuje pod vedením doc. Kláry Šedové, Ph.D., které by rád touto cestou poděkoval za spolupráci, cenné rady, a hlavně její přátelský přístup. Ve své disertaci se zabývá prací učitele s žákovskou chybou z hlediska výukové komunikace ve výuce Českého jazyka. Publikovány byly již dva články, které se zaměřovaly na ucelenější strategie, které učitelé realizují a na charakter zpětné vazby na žákovskou chybu. Nyní je ve fázi tvorby dalšího článku, ve kterém se bude věnovat práci s chybou vzhledem k charakteristikám žáků. Následně by rád začal s finalizací disertační práce. V rámci studia participuje také na projektu „Vztah mezi charakteristikami výukové komunikace a vzdělávacími výsledky žáků“ (GAČR, GA117-0364S), jehož empirická data využívá pro potřeby své disertační práce. Účast na tomto projektu hodnotí Martin Majcík z hlediska přínosu pro studium jako klíčovou, protože se mohl stát součástí výborného výzkumného týmu a získal také důležité zkušenosti při sběru dat přímo v terénu základních škol a při jejich analýze. Kromě výzkumné a publikační činnosti se v rámci studia věnuje vedení ročníkových a bakalářských diplomových prací. Zejména ročníkové práce, které studenti tvoří v druhém roce svého studia, jsou důležité, protože umožňují zlepšovat úroveň kvality bakalářských prací. Dále se také věnuje výuce, a to zejména v rámci metodologického kurzu zaměřeného na kvalitativní výzkum. Mezi další témata patří například vzdělávací politika či vzdělávání dospělých.

4. Zpráva z jednání výboru ČAPV

Dne 12. 12. 2019 proběhla schůze výboru ČAPV prostřednictvím SKYPE konference. Projednány byly následující body:

1. Diskuse k dílčím výsledkům dotazníkového šetření na zjištění zájmu o tematické síť mezi členy ČAPV a organizaci konference.
2. Informace k ocenění začínajících výzkumníků z XXVII. konference v Liberci.
3. Informace a diskuse k organizaci XXVIII. konference ČAPV v Ostravě v září 2020.
4. Informace k webovým stránkám ČAPV.
5. Informace k bulletinu ČAPV 6/2019.
6. Informace k archivaci sborníků ČAPV.
7. Informace k dotaci od Rady vědeckých společností.

Za výbor ČAPV Stanislav Michek

5. Víťáme novou členku ČAPV

Mgr. Klára Vyšohlíková, ÚVRV, PedF UK v Praze. Zaměření: pedagogika.

6. Pozvánka na konferenci ČAPV 2020

Vážení členové ČAPV,

Centrum pedagogického výzkumu a Katedra pedagogiky a andragogiky Pedagogické fakulty Ostravské univerzity si Vás dovolují srdečně pozvat na XXVIII. výroční konferenci České asociace pedagogického výzkumu. Konference s názvem „Rozmanitost podpory učení v teorii a výzkumu“ se bude konat ve dnech 16.–18. září 2020 v Ostravě. Záštitu převezmou rektor

Ostravské univerzity, prof. MUDr. J. Lata, CSc., a děkan Pedagogické fakulty OU, doc. Mgr. T. Jarmara, Ph.D.

Téma konference otevírá otázky spojené s podporou učení žáků, studentů, dětí a dospělých v situacích formálního i informálního vzdělávání v kontextu probíhajících změn ve vzdělávání i ve společnosti. Před hlavním konferenčním jednáním budou již od středečního rána probíhat workshopy. První z nich cílí především na potřeby studentů doktorských programů a začínajících výzkumníků, neboť je zaměřen na specifickou psaní akademických textů (academic writing). Kolegové z EERA, konkrétně George Head a Stephen McKinney (oba z Univerzity v Glasgow) budou v anglickém jazyce pomáhat až třem desítkám zájemců lépe zvládat celý proces tvorby a publikování textu v odborném recenzovaném časopise. Dalším zájemcům bude paralelně nabízen také metodologický workshop v českém jazyce moderovaný akademiky z Ostravské univerzity. Informace o možnostech přihlášení na oba workshopy, které budou realizovány pro účastníky zdarma, budou zveřejněny v únoru 2020.

Konference bude zahájena odpoledne 16. září, kdy si vás dovolíme uvítat malým přípitkem. Je nám velkou ctí, že naše pozvání do Ostravy přijal Bruce A. Knight z Central Queensland University (Austrálie), který přednese první plenární referát. Prof. Knight vědecky publikuje v oborech pedagogická psychologie a speciální pedagogika. Dlouhodobě se zabývá teorií vyučování a učení, edukačními médii, vysokoškolskou pedagogikou a výukovými potřebami žáků smyslově i kulturně znevýhodněných. Je australským koordinátorem Strategického programu pro efektivní učení a myšlení (SPELT). Na Central Queensland University je zástupcem vedoucího vědeckého Centra pro regionální rozvoj učení (LEAP), které provádí aplikovaný výzkum v oblasti rovnosti vzdělání, vytváření příležitostí k zaměstnání lidí různého sociálního prostředí a podpory zdravé komunity. Druhý konferenční den vystoupí Zuzana Sikorová z Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Zuzana Sikorová je vedoucí Centra pedagogického výzkumu na PdF OU a je viceprezidentkou celosvětové výzkumné asociace IARTEM (International Association for Research on Textbooks and Educational Media). Odborně se věnuje především problematice edukačních médií a možnostem podpory žáků zprostředkované učebnicemi a digitálními zdroji. Třetí konferenční den, 18. září, bude zahájen přednáškou Pétera Bagoly-Simó z Humboldt-Universität zu Berlin (Německo). Péter Bagoly-Simó je výzkumníkem v oblasti kurikula a teorie učebnic. Specializuje se také na mezinárodní srovnávací studie edukačních zdrojů zejm. v oboru geografie, podílil se na koncepci strategií vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Je členem představenstva asociace IARTEM a působí i v dalších vědeckých organizacích, jako např. NZSA (New Zealand Studies Association), LASA (Latin American Studies Association) či Internationale Gesellschaft für historische und systematische Schulbuchforschung.

Podrobnější informace o plenárních vystoupeních, zaměření sekcí a metodologických seminářů budou postupně zveřejňovány na webových stránkách asociace i konference.

Těšíme se na setkání v Ostravě!

Za organizační tým Iva Červenková a za výbor ČAPV Jana Poláchová Vaštatková

7. Dvě zimní školy kvantitativních metod (únor 2020)

Chcete se detailně seznámit s pokročilejšími postupy kvantitativní analýzy sociálněvědních dat? Zajímá vás, jak modelovat vztahy mezi sociálněvědními fenomény? Chcete poznat přístupy, které se užívají pro kategoriální data?

Pak právě pro vás jsou určeny dvě zimní školy, které se uskuteční v únoru 2020 na půdě FSS

MU v Brně. Akce jsou určeny jak pro studenty (zejména Ph.D. studia) tak i pro výzkumníky a akademiky. Detailní program obou akcí, pokyny k přihlašování a odkaz na přihlašovací formulář naleznete na <https://iss.fsv.cuni.cz/studium/metodologie>. Postupy pro spojitá data budou vyučovány 4.–7. února 2020, postupy pro kategoriální data 11.–14. února 2020. Obě akce spoluorganizuje Institut sociologických studií FSV UK, katedra sociologie FSS MU a Česká sociologická společnost. Záštitu pro obě zimní školy poskytly též další odborné společnosti: Česká asociace pedagogického výzkumu, Českomoravská psychologická společnost a Česká společnost pro politické vědy. Počet míst je omezen (maximálně 20 účastníků na jedné zimní škole), přednost mají členové odborných společností, které akci zaštiťují. V případě nadměrného zájmu, rozhoduje datum přihlášení. Neváhejte, cena je jen 4.000 Kč za jednu zimní školu.

Za organizátory Petr Soukup, FSV UK

KONFERENCE – SEMINÁŘE – WORKSHOPY

1. Konference a letní školy v ČR

- Mezinárodní konference EARLI SIG2 se zaměřením na téma „Porozumění textu a grafice“ (Comprehension of Text and Graphics) se bude konat v termínu 31. 8. až 2. 9. 2020 v Praze na Karlově Univerzitě (Matematicko-fyzikální fakulta). Termín pro přihlašování příspěvků je 7. 2. 2020. Podrobné informace: <https://earli.org/SIG22020>. Zároveň **hledáme dobrovolníky – studenty – pro výpomoc s organizací a realizací konference**. Případným zájemcům nabízíme vstup na konferenci zdarma. Pro bližší informace pište prosím na e-mailovou adresu tetourova@ksvi.mff.cuni.cz.

2. Konference a workshopy v zahraničí

- Konference AERA 2020 se koná 17.–21. 4. 2020 v San Franciscu. Přihlašování je ukončeno: <https://www.aera.net/Events-Meetings/Annual-Meeting>
- Letní škola EERA 2020 se koná 22.–26. 6. 2020 na Univerzitě Jyväskylä ve Finsku. Téma EERSS 2020 je "Beyond the Basics in Educational Research Methodology: Research ethics in educational research". Přihlašování do 31. 1. 2020: <https://eera-ecer.de/season-schools/eera-summer-school-2020/>
- V červnu až září 2020 se konají konference jednotlivých SIG EARLI. Kalendář zde: <https://earli.org/sites/default/files/2019-10/SIG-CON-2020.pdf>
- Konference Language Education for Social Justice v Jyväskylä se koná 1.–3. 7. 2020. Přihlašování: <https://www.jyu.fi/en/congress/applied-summer-school/language-education-and-social-justice>
- World Education Research Association Focal Meeting 2020 na téma Networking Education: Diverse Realities, Common Horizons se koná společně s 17th Spanish & 9th Ibero-American Education Conference v Santiagu de Compostela 1.–3. 7. 2020. Přihlašování do 15. 1. 2020: <https://wera-compostela.com/>
- European Conference on Educational Research (ECER) na téma „Educational Research (Re)connecting Communities“ se koná 25.–28. 8. 2020 v Glasgow (Emerging Researchers' Conference se koná 24.–25. 8. 2020). Přihlašování abstraktů je do 31. 1. 2020: <https://eera-ecer.de/ecer-2020-glasgow/>

- 53. Essex Summer School in Social Science Data Analysis, Velká Británie, 13. 7. – 21. 8. 2018. Přihlášky do 1. 5. 2019: <http://essexsummerschool.com>.
- Metodologické workshopy GESIS, Leibniz-Institut für Sozialwissenschaften, SRN: <https://www.gesis.org/en/services/events/>.

ČASOPISY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

1. České odborné recenzované časopisy

NOVINKA: Studia paedagogica 3/2019 (Scopus)

Přestupy žáků na druhém stupni základní školy: srovnání dvou případů (J. Vyhnálek, D. Dvořák), Průběh školního roku na českých obecných menšinových školách v meziválečném Československu pohledem dějin každodennosti (M. Šimáně), Nadaný žák je jako Jágr mezi hokejisty aneb Učitelova koncepce nadání v analýze metafor (E. Machů), Koncept přírodovědné gramotnosti v České republice: analýza a porovnání (S. Janoušková, V. Žák, M. Rusek), Užívání tištěných a digitálních zdrojů v práci učitelů 2. stupně ZŠ: hybridizace a remixování (Z. Sikorová, M. Václavík, I. Červenková).

<http://www.studiapaedagogica.cz>

NOVINKA: Orbis scholae 1/2019 (Scopus)

Profesionalizace vzdělávání učitelů pro primární školu – možnosti a meze (A. Tomková, V. Spilková), Etická dimenze profese pedagoga volného času (M. Kaplánek), Jak se rodí profese: příklad kariérového poradenství (L. Hloušková), Sportovní trenér: vymezení profese a její různé podoby a problémy (M. Janíková, V. Jůva, J. Cacek), Povolání chirurg: pohled pod povrch profese očima chirurgů (V. Švec, T. Horváth, P. Moravčík, M. Španková, Z. Kala), Hooley, T., Sultana, R. G., Thomsen, R. (eds.): Career Guidance for Social Justice: Contesting Neoliberalism (H. Košťálová), Odešel profesor Josef Maňák (E. Walterová), Sociální pedagogika: pojetí oboru a profese u studentů a sociálních pedagogů v České republice (J. Lorenzová, T. Komárková).

<http://www.orbisscholae.cz/>

NOVINKA: Pedagogika 3/2019

Přístupy k výuce pedagogiky v kontextu měnících se paradigmat v učitelském vzdělávání (V. Spilková), Reforma kurikula pedagogicko-psychologického modulu na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity: Hledání kvality v éře masifikace (J. Kratochvílová, K. Lojdová), O emoční hlubinné dimenzi pedagogických situací ve škole: Po stopách snah o zařazení psychologicky hlubinně orientovaného sebepoznávání do vzdělávání učitelů (E. Skiera), Didaktika obecné didaktiky: Od deklarativní znalosti pojmů směrem k rozvoji didaktického myšlení (K. Duschinská, R. High).

<https://ojs.cuni.cz/pedagogika>

Pedagogická orientace 2/2019

Zastánce jako klíčový hráč v eliminaci šikany (J. Kresa), Uvádění začínajících učitelů v mateřských, základních a středních školách pohledem jeho hlavních aktérů (K. Záleská, L. Juhaňák, K. Trnková, M. Šmahelová), Odlišné sociální klima učitelských sborů ZŠ v rozmanitých podmínkách práce školy (J. Jursová, P. Urbánek, M. Váchová), Subjektivní vnímání proměny role ředitele školy a obtížné prvky výkonu této profese v současné době (V. Trojan, Z. Svobodová), Odlišné světy učitelů a rodičů: interakce s rodiči jako zdroj stresu učitele (V. Pavlas Martanová, O. Konůpková).

<https://journals.muni.cz/pedor>

NOVINKA: E-pedagogium 3/2019

Sociologie výchovy, její vědní profil a perspektivy (J. Koťa), Aktuální výzvy pro sociologii výchovy (R. Havlík), Výuka náboženství jako potenciální nástroj boje proti náboženskému extremismu – případ Ruska (M. Jasenčáková), Hodnota vzdělání u začínajících akademických pracovníků z perspektivy vybraných aspektů sebepojetí (I. Koribská), Osobní a profesní identita studentů učitelství pro 2. stupeň ZŠ na Pedagogické fakultě UP v Olomouci (O. Duda), "Bad girls", nebo vulnerabilní dívky? Jak vidíme dívky v pobytových programech speciálního školství? (P. Doležalová), Rozdíly ve využívání copingových strategií mezi chlapci a děvčaty středních škol Olomouckého kraje (M. Zouharová, I. Plevová, M. Chrásková).

<https://e-pedagogium.upol.cz>

Testforum 12/2019

České normativní skóry Beckovy škály depresivity: metaanalýza (J. Gottfried), Reliabilita a konstruktová validita metody Relationship Assessment Scale (N. Kvardová, M. Radimecká, M. Drápalová, J. Širůček).

<http://www.testforum.cz>

NOVINKA: Sociální pedagogika 7(2)/2019

Společné vzdělávání pohledem ředitelů škol a školských zařízení zapojených do projektu APIV B (I. Balaban Cakirpaloglu, J. Odstrčilová, I. Musilová, Z. Bařinková), Genderově citlivé vzdělávání jako prostředek k vytváření inkluzivního školního prostředí: Porovnání situace v České republice, Rakousku a Maďarsku (D. Křišová), Zkušenosti rodičů s inkluzivním vzděláváním (N. Špatenková, J. Poláchová Vařatková, I. Olecká, J. Riesnerová), Postoje k lidem s postižením v pracovním kontextu ve vztahu ke zkušenosti s nimi (L. Procházková), Vybrané bariéry inkluze sociálních pracovníků do multidisciplinárních týmů se zaměřením na vztah sociální pedagogiky a sociální práce (Z. Dohnalová, M. Nečasová, R. Trbola), Odborná reflexe studie: Multidisciplinární spolupráce v postdisciplinární éře (R. Šíp).

<http://soced.cz>

Lifelong Learning 2/2019

Imaginace jako forma učení a prostředek k získávání nových dovedností a zkušeností (V. Kavková), Zmeny v motivačných faktoroch v jazykovej edukácii seniorov (E. Homolová, Z. Vašašová), Etika a plagiátorství. Názory studentů prvního ročníku vysoké školy v České republice (J. Smolík, L. Herbočková, J. Nesiba).

<http://lifelonglearning.mendelu.cz>

Historia scholastica 1/2019

1918 als Epochenschwelle? Analysen zu Reformpädagogik und bürgerlicher Familienerziehung (C. Groppe), „Vom Schwarzen aus“...? Vater Hulstaerts indigenistischer Ansatz im Kongo und sein Zusammenhang mit der Reformpädagogik in Belgien (M. Depaepe, H. Vinck, F. Simon), Wärmendes Stammesfeuer in emotional kalter Zeit – Theoretische Konzepte, Sehnsuchtsorte, gesellschaftliche Impulse in Lebensreform und Pädagogik (E. Skiera), Paul Oestreich (1878–1959) – ein untypisch typischer Reformpädagoge der Weimarer Republik (E. Berner, J. Kurig), Landschulreform und „der Aufstieg unseres Volkes“. Reformpädagogik, Krisendiagnosen und Zukunftsentwürfe abseits vom ‚Roten Wien‘ anhand der Preisschrift des Landschulreformers August Bäunard (W. Göttlicher), The Reform of the Concept of Education and Society in Montenegro between the Two World Wars (V. Zorić), Primary Education in Macedonia in the Period between the Two World Wars (S. Miovska-spaseva), Private Female Schools between the Two World Wars in Bosnia and Herzegovina (S. Šušnjara), Erziehung und Bildung als Bindeglieder des Sozialen? Zäsuren und Verflechtungen in Debatten über Reorganisationen im Bildungswesen, Militär und in sozialen Bewegungen der Deutschschweiz um 1918 (N. Grube, A. De Vincenti, A. Hoffmann-

Ocon), Erziehung zur Gemeinschaft in Deutschland (1900 bis 1945) (J. Oelkers), Christoph Aichner – Brigitte Mazohl (Hg.) Die Thun-Hohenstein'schen Universitätsreformen. Konzeption – Umsetzung – Nachwirkungen. Böhlau Verlag. Wien – Köln – Weimar, 2017. 424 pp. (J. Ugrai).

<http://www.historiascholastica.com>

Scientia in educatione 10(1)/2019

Proč a jak vyučovat dějiny vědy? (J. Poupová), Hodnotenie v prírodovedných predmetoch v podmienkach slovenského školství (R. Orosová, M. Ganajová, K. Szarka, M. Babinčáková), Vstupní znalosti účastníků geovědních táborů zjišťované asociační technikou (M. Pražáková, L. Pavlasová), Hodnocení badatelského přístupu v biologii z pohledu učitelů a žáků gymnázií (S. Radvanová, V. Čížková, P. Martínková), Žákovské koncepty trojúhelníku a obdélníku na začátku druhého stupně vzdělávání (J. Robová, V. Moravcová, Z. Halas, J. Hromadová), Pohled žáků vybraných základních škol a gymnázií na hodnocení při hodinách přírodopisu a biologie s akcentem na formativní hodnocení (L. Rokos, J. Lišková, L. Váchová, M. Cihlářová, M. Chadová, J. Strapková).

<https://ojs.cuni.cz/scied>

Journal of Technology and Information Education 1/2019

Dual education in Slovakia under new conditions (D. Zmeková, D. Lukáčová), Digital competence through two courses at the Faculty of Arts: The empirical study (M. Černý), Activities and popularization activities in the field of technical education in the context of high schools (age 15) selection (J. Honzíková, J. Fadrhonc), Female student achievement using edmodo in the eleventh-grade economic geography curriculum in Oman (A. Al-Rabaani, F. Al-Wahaib), Innovative approaches in the diagnosis of the pupil's learning style (Z. Krišová, J. Lavrinčík).

<http://jtie.upol.cz>

Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science 12(3)/2019 (Scopus)

Encourage them to Learn: Case Study of Fictitious Product and Virtual Market in Marketing Communications Degree Course (V. Švec, R. Selby), Affective Variables and Motivation as Predictors of Proficiency in English as a Foreign Language (M. Cocca, A. Cocca), Assessment of Knowledge Sharing Determinants in The Nigeria Universities Using Analytic Network Process (O. Gbenga Oyenuga, S. Olanrewaju Adebisi, D. Omolade Mustapha, B. Oluwadamilola Abimbola).

<https://www.eriesjournal.com/index.php/eries/issue/view/38>

2. České odborné časopisy popularizující pedagogický výzkum

NOVINKA: Komenský 143(4) / 2019

Začínající učitelé a odchody ze školy nebo školství: význam profesního aktérství (S. Hanušová, M. Pišová), Uvádění začínajících učitelů do základních škol: plánovitý, nebo intuitivní proces? (K. Záleská, L. Juhaňák, K. Trnková, M. Šmahelová), Vyučovania chémie a biológie vo Williamsovom programe na rozvoj tvorivosti (L. Tomková, Z. Haláková).

<http://www.ped.muni.cz/komensky/>

3. Slovenské odborné recenzované časopisy

Journal of Pedagogy, The Journal of University of Trnava 10(1)/2019 (Scopus)

Voices heard and lessons learnt: Exploring multiple knowledges and local participation in a community-based integrated early childhood development project in rural South Africa (J. Murray, N. Rudolph), Remaking, reweaving and indigenizing curriculum: Lessons from an American Samoa Head Start program (A. Henward, M. Tauaa, R. Turituri), Rebo nyunda: Is it decolonising early childhood education in Bandung, Indonesia? (H. Yulindrasari, H. Djoehaeni), Negotiating local and glocal discourse in kindergarten: Stories from Indonesia (V. Adriany).

<http://www.degruyter.com/view/j/jped>

Acta Educationis Generalis 2/2019

Developing Students' Language Competence and Essential 21st Century Skills for Future Employability: The Case of Latvia and Lithuania (I. Luka, I. Seniut), Moral Reciprocity, Ethics of Appropriation of Indigenous Medicinal Plant Knowledge and Associated Biopiracy (O. Agbor Ambang, S. Alloggio, R. Tandlich), Comparison of Teachers' Opinions on Inspections (J. Bajtoš), Philosophical, Aesthetic, Psychological and Pedagogical Aspects (I. Bús), The Role of Resilience in Coping with Negative Parental Behaviour (S. Barnová, V. Tamášová, S. Krásna).

<http://www.degruyter.com/view/j/atd>

Pedagogika.sk 10(4)/2019

Theoretical basis of individual (home) education in Slovakia, the Czech Republic and Poland (I. Rochovská, P. Mazur), The use of digital teaching aids in primary education with emphasis on students from socially disadvantaged backgrounds (M. Porubčinová), Teacher assistant from the perspective of adult education (V. Hájková, L. Květoňová, Z. Němec, I. Strnadová), Educational environment and climate for student education in non-medical study programs – pilot project (L. Lizáková, Z. Novotná, R. Novotný).

<http://www.casopispedagogika.sk/>

Psychológia a patopsychológia dieťaťa 1/2019

Prípravenosť na školu: čo? kto? ako? (J. Ferjenčík), Využitie kaufmanovej hodnotiacej batérie ABC pri diagnostike detí s rôznym typom diagnóz (B. Kundrátová), Storytelling vo výučbe psychológie pre budúcich učiteľov (L. Sokolová), Význam deliberácie pre rozvoj spôsobilostí sebaobhajovania žiakov s mentálnym postihnutím v prostredí inkluzívnej školy (M. Bartušová), Skúsenosti matiek s výchovou detí s ADHD – fenomenologická analýza (M. Búranová, J. Vindišová).

<https://vudpap.sk/x/cinnosti-vudpap/informacna-a-edicna-cinnost/casopisy-vudpap/papd/>

4. Časopis partnerské Evropské asociace pedagogického výzkumu

NOVINKA: European Educational Research Journal (EERJ), 18(6)/2019 (WoS)

Big business in a small state: Rationales of higher education internationalisation in Latvia (M. Chankseliani, A. Wells), Who is "German" and who is a "migrant?" Constructing Otherness in education and psychology research (U. Moffitt, L. P. Juang), Effects of content and language integrated learning in Europe: A systematic review of longitudinal experimental studies (JA Goris, EJPG Denessen, LTW Verhoeven), Torn between economic efficiency and social equality? Short-track apprenticeships in Denmark, Germany and Switzerland (G. Di Maio,

L. Graf, A. Wilson), Pedagogic practices in a deregulated upper secondary school: Students' attempts to influence their teaching (V. S. Bjarnadóttir, E. Öhrn, M. Johansson), University leaders' talk about institutional missions and academic developers' contributions (C. Sugrue, T. Dyrdal Solbrekke, A. Bergh, M. Sutphen, T. Fosslund).

<https://journals.sagepub.com/home/eer>

MONOGRAFIE – SBORNÍKY – KNIHY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

Černý M. (2019). *Pedagogicko-psychologické otázky online vzdělávání*. Brno: Munispace.

Kniha sleduje otázky online vzdělávání v jejich pedagogicko-psychologické podobě, s tím, že vychází z konceptu jistého novočtení kybergogické koncepce online učení. V první části se zaměřuje na novou interpretaci a využití Bloomovy taxonomie. V druhé se věnuje jednotlivým tématům, které s online vzděláváním specificky souvisejí – od sebehodnocení či motivace, až po práci s pamětí nebo gamifikaci. Vytváří tak doposud nikde nepublikovaný soubor klíčových témat, která mohou být zajímavá jak pro tutorů či designery online vzdělávání, tak také pro výzkumníky v této oblasti. Na ty je zaměřená třetí kapitola, která se věnuje možnostem výzkumu v online prostředí, respektive specifickým postupům a technikám, které zde lze použít. Čtvrtá kapitola se věnuje kognitivní psychologii a pozitivní psychologii, tedy dvěma psychologickým školám, které v online vzdělávání nacházejí nejširší uplatnění. Poslední kapitola je zaměřená na téma informačního chování.

Šafránková D. (2019). *Pedagogika 2., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada.

Publikace slouží k základní orientaci v pedagogice jako moderní vědě. Je koncipována jako učebnice základů pedagogiky a didaktiky s úvodem do sociální pedagogiky, pedagogického výzkumu a diagnostiky žáka. Poskytuje nové pohledy na výchovu a vzdělávání a otevírá prostor k rozvoji samostatného pedagogického uvažování.

Základním cílem učebnice je především podporovat tvořivost a prostřednictvím variabilních úkolů a otázek umožnit reflexi vlastního učení. Nejde tedy o pouhé zvládnutí teorie poznání z oblasti výchovy a vzdělávání, ale především o hledání jeho smyslu a vývoje v různých kontextech. Naučíte se: porozumět pedagogice jako vědě o člověku; pochopit proměny pedagogiky v 21. století s ohledem na digitalizaci vzdělávání a okolního světa; používat kritické myšlení při hodnocení změn, inovací a situací v pedagogickém procesu.

Druhé vydání knihy reaguje na současné proměny výchovy a vzdělávání v souvislosti s koncepty Průmysl 4.0 a Práce 4.0. Do textu jsou zařazeny nové informace a úkoly, které potvrzují nezbytnost změn v tomto ohledu.

Kniha je určena především studentům středoškolského pedagogického vzdělávání a studujícím učitelství na pedagogických i jiných fakultách, ale také začínajícím učitelům, vychovatelům a všem ostatním, kteří mají touhu po vědě a zajímá je putování pedagogickou teorií a praxí.

Pedagogika: 2020

Téma: Changes of pre-primary and primary education

Editoři: Radka Wildová, Jana Stará

Monothematic issue of Pedagogika journal in English language will be devoted to deeper investigation of key questions connected to primary and pre-primary education across particular educational systems. Theoretical, review and research papers on pre-primary and primary education in the context of changing society and social and cultural specifics of particular areas of the world are welcome. Suitable are papers focused on research of curriculum, reality of pre-primary and primary education, investigation of needs, expectations and beliefs of individual participants – children, parents, teachers, prospective teachers, headmasters, statutory authority etc.

The aim is to enrich theory of pre-primary and primary education with attention paid to the perspective of globalized world, culture specifics of its parts and changes of population of children.

Pre-primary and primary education represent fundamental pillars of educational systems and their quality is to a large extent basis for successful lifelong education. Together with the changing society, its demands and expectations new questions to which answers need to be searched arise. Traditions, cultural specifics and historical experience are being reinvestigated in relation to new demands such as e.g. inclusive education, cultural diversity, development of communication technologies and its role in school as well as family environment, change of traditional family functioning, rise in populism.

Chosen key areas possibly covered by the monothematic issue:

1. Changes of population of children and its reflection in pre-primary and primary education curriculum.
2. Changes of the role of school (pre-primary and primary) with regard to changes of family lifestyle and changes in society.
3. Reflection of current changes of pre-primary and primary education.

Editors: Radka Wildová, Jana Stará

Important dates and information:

- By 31st January 2020: Submit annotations in English of maximum 2 pages (3,600 characters) labelled “Monočíslo AJ” or “English monothematic issue” to the email address pedagogika@pedf.cuni.cz. The annotation is to include the following: the author(s), title of the paper, type of paper – theoretical, historical, review, methodological or research paper, its aims and content, and its presumed size.
- By 28th February 2020: Annotations will be reviewed and the authors will be notified about further proceedings.
- By 30th April 2020: Papers based on the accepted annotations will be submitted.
- Subsequently, papers will be submitted for standard peer review after which authors will be notified and prospective adjustments to the texts will be required by 30th June 2020.

V posledních letech stále větší roli v životě dětí a mládeže hraje neformální vzdělávání. Avšak jeho možnosti, zásady a šíře nejsou dosud zcela uspokojivě zmapovány. Záměrem monotematického čísla Pedagogiky je ukázat na rozmanité možnosti současného neformálního vzdělávání i jeho podoby a napomoci popsání jeho nejrůznějších forem.

Monotematické číslo nabízí prostor pro prezentaci nejrůznějších podob neformálního vzdělávání v českém prostředí z různých úhlů pohledu. Neformální vzdělávání přitom rámcově chápeme ve smyslu definice neformálního učení uvedené v úředním věstníku Evropské unie v rámci Doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení [1]. Naopak do neformálního vzdělávání pro účely tohoto čísla nezahrnujeme tzv. stínové vzdělávání, jemuž je v současné době věnována patřičná pozornost v českých pedagogických časopisech (např. Orbis Scholae). Případná témata studií vhodných pro toto monotematické číslo mohou zahrnovat například:

- strukturované elektronické učení;
- přínos science center, muzeí apod. ke vzdělávání a možnosti jejich spolupráce s institucemi formálního vzdělávání (příklady dobré praxe);
- profesní kvalifikace v oblasti neformálního vzdělávání a problematika uznávání neformálního vzdělávání;
- zájmové vzdělávání, jeho legislativní ukotvení a možnosti rozvoje;
- neformální (resp. zájmové) vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků nadaných;
- otevřené vzdělávací zdroje v neformálním vzdělávání;
- přínos neformálního vzdělávání v oblastech didaktické transformace učiva a tzv. dynamických míst kurikula;
- neformální vzdělávání dospělých a podnikové vzdělávání;
- role nevládních neziskových organizací v neformálním vzdělávání.

Připravované číslo by mělo pomoci zodpovědět, jaká jsou specifika neformálního vzdělávání (jeho výhody a nevýhody), jakých forem současné neformální vzdělávání nabývá, jaké cíle plní a co vše je jeho obsahem. Snahou je také přispět k možné klasifikaci forem neformálního vzdělávání a k jeho přesnějšímu vymezení. Pozornost by měla být věnována rovněž vzájemnému vztahu formálního a neformálního vzdělávání a roli neformálního vzdělávání v přípravě budoucích učitelů.

Očekáváme studie teoretické, přehledové, empirické, analytické, ale i metodologické, z nejrůznějších oblastí tohoto typu vzdělávání. Mohou se týkat neformálního vzdělávání dětí a mládeže i dospělých. Příspěvky týkající se výzkumu v této oblasti jsou vítány.

Garanty monotematického čísla jsou Mgr. et MgA. Iva Vachková, Ph.D., a Mgr. Jiří Kohout, Ph.D.

Časový plán přípravy monotematického čísla:

- Do 31. 1. 2020 zasílejte abstrakty v rozsahu max. 2 stran (3600 znaků) na adresu pedagogika@pedf.cuni.cz s poznámkou „Monočíslo“. V abstraktu, prosím, uveďte: autora (autory) a název příspěvku, jeho typ (teoretická, přehledová, metodologická, výzkumná studie), předpokládaný rozsah, cíl a obsah příspěvku.
- Do 28. 2. 2020 budou abstrakty posouzeny a autoři obdrží vyrozumění o dalším postupu.
- Do 30. 4. 2020 budou odevzdány studie vycházející z akceptovaných abstraktů.

Následně studie projdou standardním recenzním řízením a autoři budou požádáni o případné úpravy textů do 30. 6. 2020.

Monotematické číslo vyjde na podzim 2020.

Studia paedagogika: 25(4), 2020

Téma: Non-Traditional Students in Tertiary Education

Editoři: Petr Novotný, Milada Rabušicová, Maria Slowey

The theme of the forthcoming issue of *Studia paedagogica* is Non-Traditional Students in Tertiary Education.

The number of students not reflecting the 'standard' profile of students in tertiary education has been steadily increasing in many countries. Often referred to as 'non-traditional' students, for purposes of international comparison, Schuetze and Slowey (2002) identify three distinguishing criteria: educational biography, mode of study and entry routes.

However, the criteria do not have to be connected only to the educational system, but also to the life and career of an individual. Within this context, an interrupted or discontinued educational biography can be a key issue. Some people may have acquired knowledge and skills from important 'out-of-study' experiences prior to deciding to return to the tertiary educational system on a part-time or full-time basis (for example from parenthood, employment, volunteer work or travelling). Here, the notion of 'postponed studies' offers one conceptual approach to interpreting such discontinuation of the educational biography (Souto-Otero & Whitworth, 2017).

Nevertheless, the term 'non-traditional students' can have many other meanings. It can refer to groups of students who come to universities from disadvantaged social-economic conditions (lower socio-economic status, minority ethnic), who suffer from a long-term health handicap, or who are threatened by study failure for some reason (Gibaldi & Guglielmetti, 2011; Read, Archer, & Leathwood, 2003; Leathwood & O'Connell, 2003). In connection with non-traditional studies, women (Leathwood & O'Connell, 2003) in traditionally male fields and vice versa are often mentioned as well.

Non-traditional students can also be determined by age – most often on the basis that they may be, for example, older than 25 years of age when they enter tertiary education (for example Jinkens, 2009). Age is, of course, also connected with other socio-economic factors, such as financial independence, employment, care for dependent family members or a variety of other social roles (Daiva, 2017). Other denotations of non-traditional student include mature students or life-long learners (Schuetze, 2014).

As Schuetze (2014) further states, non-traditional students no longer represent a marginal group; on the contrary, we can speak of an 'adultification' of tertiary education[2]. Within this meaning, non-traditional students become typical bringers of changes in life and educational biographies, which tend to be losing the traditional form, characterized by the linearity of transfers between the phases of education, work and family and retirement. Tertiary education institutions are challenged to become more responsive to the needs of increasingly diverse groups of learners and adult and other non-traditional students might potentially act as forces for change and reform in teaching and learning, the curriculum and research.

The uniqueness of this group of students in the tertiary education system is clear and their potential to affect this system has important implications for research, policy and practice.

Their position can be viewed from the individual level of their life and educational biography, but also from the institutional and social level of tertiary education. The proposed monothematic issue of this journal shall be focused on these and related topics. For example, theoretical and empirical works can be inspired by these sets of questions:

- How can non-traditional students be understood in different tertiary systems? What are their specifics in comparison to the 'traditional students'?
- How do non-traditional students study? How do they choose their studies? With which motivations do they enter their studies and what obstacles do they have to overcome? What is their study behaviour and way of learning?
- In what manner does the presence of non-traditional students in tertiary education transform/affect the institutions from the standpoint of management, forms, modes of studies and the offered programmes?
- Which types of tertiary education institutions are more open to non-traditional students? Do these institutions tend to be private? Are these programme-specific institutions?
- Are there some programmes which are especially attractive to non-traditional students? Could pedagogical programmes represent such cases, for example?
- What are the existing non-traditional student support policies? How are they supported on the national level and on the level of specific tertiary institutions? Is this support somehow projected into the acceptance procedures? Into the financial and other support of non-traditional students?

In theoretical and empirical studies, it is appropriate to take into consideration the terminological variety and the diversity of discussions in relation to non-traditional students. Where papers are focused on a specific situation in one country, it is important to provide some national context, so that the discussion will be accessible to an international readership.

Important dates

This issue will be published in English in December, 2020. The deadline for abstracts is **29 February, 2020**, and the deadline for full texts is 31 May, 2020. Both abstracts and full texts are to be sent to the e-mail address studiapaedagogica@phil.muni.cz. Articles should be written in English and they should meet the requirements mentioned in the instructions for authors on the journal's website. The articles will be submitted to a peer-review process that will allow the editors to select articles for publication. Petr Novotný (Masaryk University), Milada Rabušicová (Masaryk University), and Maria Slowey (Dublin City University) are the editors of this issue.

You can find more information at: <http://www.studiapaedagogica.cz/>.

Sociální pedagogika 8(1) / April 2020

Téma: Changes of pre-primary and primary education

Editoři: Radka Wildová, Jana Stará

All are invited to submit papers, comparative and case studies, as well as other types of scholarly texts (as per defined quality criteria of the journal Sociální pedagogika / Social Education) on the following topics:

- Engaging with a diversity of students and staff in schools at all levels (including HEI).
- International comparative studies on Social Education, social work and related topics.
- Studies of internationalization of Social Education curriculum, e.g. international study

- programs or development of internationalized courses, etc.
- Building international research/teaching/project collaborations in particular fields.
- Theoretical and empirical studies on a wide range of Social Education topics which include international perspectives.

Submission open for April 2020

Proposal & Abstract Submission: October 31, 2019

Full-text Submission: December 31, 2019

Paper Publication: April 15, 2020

Redakční poznámka

Informace o konferencích jsou uveřejňovány opakovaně, a to až do doby jejich konání. Informace o jednotlivých číslech časopisů jsou opakovány do doby, než je zveřejněno nové číslo. Informace o nových knihách jsou uveřejňovány jednou. Anotace publikací jsou v některých případech převzaty z podkladů dostupných na www stránkách jednotlivých vydavatelů a nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce. Bulletin ČAPV je dvouměsíčník, vychází vždy na konci sudého měsíce. Informace o konferencích a nových publikacích zasílejte na: bulletin@capv.cz.

Bulletin edituje Kateřina Vlčková (KPed PdF MUNI). Na tvorbě bulletinu spolupracují: Jana Poláčková Vašátková (Katedra sociologie a andragogiky FF UP), Stanislav Michek (ÚPPE PdF UHK), Martin Chvál (ÚVRV PdF UK) a Petr Novotný (ÚPV FF MUNI). Na přípravě podkladů pro bulletin se podílí studentka učitelství Viola Daňhelová (PdF MUNI), na jazykové korektuře a sazbě studentka učitelství Jana Kovaříková (PdF MUNI). Za stipendijní podporu děkujeme Katedře pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.